Oponentský posudek

na disertační práci Bc. Lucie Nenckové, MBA "Současný stav a nakládání s textilním odpadem z domácností v ČR"

Téma disertační práce je velmi aktuální. Lze předpokládat, že obecně problematika nakládání s odpady bude i v příštích letech prioritou politiky životního prostředí na národní i evropské úrovni a dále se bude rozvíjet strategie oběhového hospodářství. Oběhové hospodářství a efektivní nakládání s přírodními zdroji bude dlouhodobě součástí strategie udržitelného rozvoje i připravované strategie Česká republika 2030. Nakládání s odpadem je poměrně složitá, interdisciplinární oblast prolínající se činností celé společnosti a mající ekonomické dopady na všechny sektory. Je možné potvrdit, že zaměření práce, tj. problematika nakládání s textilním odpadem je často opomíjena a zasluhuje větší pozornosti než dosud.

Po formální stránce je disertační práce přehledně a logicky členěna do 7 kapitol a příloh. Jednotlivé kapitoly jsou vyvážené a svým věcným obsahem jsou zaměřeny na dosažení cíle a hypotéz stanovených v úvodní kapitole. Pouze upozorňuji, že v práci jsou často používány velmi dlouhé věty, což je na úkor srozumitelnosti a výstižnosti textu.

Cíl práce je velmi stručně popsán v úvodní kapitole. Formulace cíle jako „analýza a interpretace primárních dat" je poměrně obecná, a popisuje spíše metodiku postupu řešení. Takto formulovaný cíl nepovažuji za vhodný a doporučuji jej při obhajobě upřesnit, aby jasně vymezil hlavní záměr a dílčí cíle disertační práce, tzn., aby vyjadřoval teoretické i praktické zaměření práce (z textu není zcela zřejmé, zda se práce zaměřuje na životní cyklus textilního výrobku, na nakládání s odpady nebo na udržitelnou výrobu). Nicméně s přihlédnutím k dosaženým výsledkům práce lze konstatovat, že stanovený cíl byl splněn.

V úvodní kapitole je velmi stručně (bez bližšího komentáře) formulováno 5 hypotéz. Domnívám se, že nejsou všechny definovány zcela srozumitelně. Hypotézy by měly vyjadřovat vztah alespoň dvou proměnných a tento vztah je nutno explicitně vyjádřit. Při formulaci hypotéz je nutné proměnné porovnávat a ověřovat buď rozdíly, vztahy či následky. Všechny hypotézy jsou stručně vyhodnoceny (je konstatováno, zda byly potvrzeny nebo vyvráceny) v kapitole 5 - Analýza dotazníkového šetření.

Autorka disertační práce popisuje ve druhé kapitole zhodnocení vývoje a současný stav poznání. Je zde zřejmý komplexní přístup k řešení dané problematiky a jsou zde zmíněny důležité aspekty pro provedení výzkumu. V textu jsou na jedné straně popsány jednotlivé druhy textilu a jejich dopad na životní prostředí, nicméně by bylo vhodné graficky nebo tabelárně porovnat např. druhy textilu, státy, které se na výrobu textilu nejvíce orientují, aspekty, které z toho vyplývají pro udržitelný rozvoj ap. Vodítkem může být např. publikace autorů Sandin, Peters a Svanström „Moving down the cause-effect chain of water and land use impacts: An LCA case study of textile fibres“. Druhá část rešerše se zabývá odpadovým hospodářstvím a recyklací textilu. V této souvislosti bych se chtěl zeptat autorky, zda se zabývala i indexem potenciální recyklovatelnosti, kterým lze porovnat jednotlivé druhy textilu (Muthu a kol. „Recyclability Potential Index (RPI): The concept and quantification of RPI for textile fibres“). Celkově lze literární rešerši lze hodnotit velmi kladně z toho pohledu, že autorka aktivně využila při zpracování práce celou řadu aktuálních zdrojů dat a vědeckých publikací.

Ve třetí kapitole jsou krátce zmíněna teoretická východiska nakládání s odpady. V rámci obhajoby disertační práce doporučuji se zmínit i o významu oběhového hospodářství a souvislostech s oblastí textilního odpadu.

V kapitole 4 – Metody výzkumu a hypotézy vědecké práce není po formální stránce zřejmé, proč jsou v názvu hypotézy. Ke zvolené metodě výzkumu formou dotazníkového šetření nemám připomínky a považuji ji v daném případě jako adekvátní včetně využití společnosti PPM Factum. Důležité je i uvedení plného znění dotazníku v příloze. (V souvislosti s přílohou není zcela zřejmé, proč zde vedle dotazníku je příloha Trvale udržitelný rozvoj a Nástroje politiky životního prostředí.) Ve druhé části metodiky je uvedena analýza zájmových skupin. Je však spíše pojata z pohledu definice zájmových skupin a postrádám zde konkrétní postup při této analýze, neboť s tím souvisí i výsledek analýzy a následná diskuse.

Vlastní výsledky dotazníkového šetření jsou velmi zajímavé pro svoji jedinečnost i vypovídací schopnost a jsou základem pro další výzkum v této oblasti. Lze pouze vytknout malé využití statistických metod při zpracování dat, ale na druhou stranu získaných dat je hodně a otázky nejsou prioritizovány, tzn., že jsou hodnoceny na stejné vypovídající úrovni v rámci daného rozsahu disertační práce.

Hlavním přínosem disertační práce je, tak jak je uvedeno v kapitole 7.2, získání dat k dané problematice, která dosud v tomto rozsahu nebyla zjišťována. Získané údaje mohou být využity pro řešení problémů souvisejících s textilním odpadem v ČR. Z hlediska teoretického přínosu práce je důležitý dopad životního cyklu textilu a životní prostředí a zdraví i

komplexně na udržitelný rozvoj. Praktický přínos lze potom spatřovat v návrhu nástrojů politiky životního prostředí v oblasti nakládání s textilním odpadem i možném řešení dopadů. V souvislosti s možným praktickým využitím by bylo vhodné odpovědět v rámci obhajoby na otázku, jaké nástroje nebo opatření je možné navrhnout pro oblast textilní výroby z pohledu udržitelného rozvoje, jako shrnutí navrhovaných doporučení.

Předloženou disertační práci celkově hodnotím velmi kladně. Po teoretické stránce je přínos autorky především v navržení metodického přístupu k řešení dané problematiky, s tím, že výsledky mohou být v navazujícím výzkumu dále ověřovány a upřesňovány. Z hlediska aktuálnosti a praktických výstupů je práce v souladu oběhovým hospodářstvím, strategií, která je v současné době v popředí zájmu a může být využita k řešení problémů souvisejících s nakládáním s komunálním odpadem.

Disertační práce splňuje podmínky samostatné tvůrčí vědecké práce a doporučuji ji k obhajobě před příslušnou komisí.

V Praze dne 22. února 2017

Doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph.D.